



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE



Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

## NOVICE MREŽE NVO ZA ZDRAVJE IN OSTALE NOVICE

### [Mobilna aplikacija ŠUR](#)

Ali poznate **mobilno aplikacijo ŠUR (šola, ulica, razvoj) za mlade**? Aplikacijo smo razvili z namenom **pomoči mladim in mlajšim odraslim** na področju **zmanjšanja rabe psihoaktivnih snovi (tobaka in alkohola), zdrave prehrane in gibanja ter pozitivne samopodobe**.

Uporabniki lahko postavijo anonimno vprašanje s področja vseh naštetih tem in strokovnjaki jim bodo odgovorili. Aplikacija je na voljo za prenos na povezavi: <https://sur.zadihaj.si>. Aplikacijo smo razvili v okviru programa Erasmus+, njen razvoj pa nadaljujemo ob podpori Ministrstva za zdravje.

### [Svetovni dan zdravja – 7. april](#)

7. aprila vsako leto pod okriljem Svetovne zdravstvene organizacije obeležujemo **Svetovni dan zdravja**. Letošnja kampanja poteka pod sloganom »**Skupaj za zdravje. Na strani znanosti.**« S tem slavi moč znanstvenega sodelovanja za zaščito zdravja ljudi, živali, rastlin in planeta. Celoletna kampanja poudarja tako znanstvene dosežke kot tudi večstransko sodelovanje, potrebno za pretvorbo dokazov v dejanja. Ob Svetovnem dnevu zdravja smo za naše uporabnike pripravili [10 nasvetov](#) za ohranjanje zdravja v vseh življenjskih obdobjih.

### [Mednarodni dan mladih prostovoljcev – 15. april](#)

15. aprila obeležujemo **mednarodni dan mladih prostovoljcev**, ki ga praznujemo od leta 1988. Namenjen je spodbujanju mladih med 17. in 30. letom starosti, ki s prostovoljnim delom prispevajo k boljši družbi ter s svojo predanostjo in sočutjem pomagajo v skupnosti. Prostovoljstvo hkrati povezuje ljudi, zmanjšuje socialne razlike ter mladim omogoča osebno rast in pridobivanje novih izkušenj.



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE



Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

### [Začetek pilotnega testiranja presejanja za kronično ledvično bolezen](#)

Nacionalni inštitut za javno zdravje je pričel s **šestmesečnim pilotnim testiranjem presejanja za kronično ledvično bolezen (KLB)**. Testiranje poteka v 15 ambulantah družinske medicine, izbranih na javnem razpisu, v zdravstvenih domovih Radovljica, Nova Gorica, Ljubljana, Slovenske Konjice, Murska Sobota, Idrija, Sevnica in Trebnje. V pilotno testiranje bodo vključeni moški in ženske, **starejši od 40 let, ki že imajo prepoznane dejavnike tveganja za razvoj kronične ledvične bolezni** (sladkorna bolezen, arterijska hipertenzija, bolezni srca in ožilja, obremenjena družinska anamneza). Vse skupaj bo vključenih 750 oseb (50 na ambulantno). Glavni cilj presejanja za kronično ledvično bolezen je **čim zgodnejše odkrivanje bolezni, saj le-ta v začetnih fazah velikokrat poteka brez izrazitih simptomov**. Na NIJZ predvidevajo, da bodo presejanje za kronično ledvično bolezen uvedli na **nacionalni ravni**, če se bo pilotno testiranje izkazalo za učinkovito. V tem primeru testiranje ne bi delovalo kot samostojni presejalni program, temveč bi bil del Državnega programa integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih - Skupaj za zdravje.

### [Projekt ZA\(ČUTI\)](#)

Projekt (ZA)ČUTI je dvoletni projekt, sofinanciran s strani Ministrstva za kulturo v okviru Javnega razpisa za izbor projektov medresorskega povezovanja kulture in zdravja v letih 2025 in 2026. Nosilec projekta je **Zavod MOJA KREACIJA, Maribor**. Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo v projektu sodeluje kot partner z izvajanjem **poletno počitniških ustvarjalnih delavnic (ZA)DIHAJ s čutno zabavo**. Delavnice, namenjene mladostnikom, med drugim vključujejo teme zdravega preživljanja prostega časa brez psihoaktivnih snovi in primere tehnik sproščanja za lažje spopadanje s stresom (dihalne tehnik, idr.). Projekt (ZA)ČUTI prinaša inovativni model **povezovanja umetnostno terapevtskih pristopov, izobraževalnega raziskovanja in psihosocialne podpore mladostnikom**. Spletna stran projekta je na voljo na [tej povezavi](#).



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE



Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Sporočilo za javnost: Strokovnjaki pred Marihuana maršem: razprava o konoplji mora temeljiti na dokazih, ne mitih](#)

Slovensko združenje za nenalezljive bolezni (ZKNB), katerega soustanoviteljica je tudi Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo, je v mesecu aprilu objavila sporočilo za javnost v povezavi z **Marihuana maršem in odprto razpravo o legalizaciji konoplje in njenih vplivih na družbo**

Opozorili smo, da: »... **mora biti vsaka javna razprava o tej temi utemeljena na znanstvenih dokazih**, z ozirom na dolgoročne učinke na javno zdravje, zlasti zdravje mladih. Pri legalizaciji konoplje ne gre zgolj za vprašanje individualne svobode, temveč kompleksno javnozdravstveno odločitev, ki vpliva na celotno populacijo – od otrok in mladih do delovno aktivnih ter starejših.

*Najnovejši rezultati evropske raziskave ESPAD (2024) kažejo, da se je uporaba konoplje med mladimi v zadnjih letih v povprečju nekoliko zmanjšala, razširjenost pa je kljub temu visoka. Konoplja ostaja najpogosteje uporabljena prepovedana substanca v evropskih državah med mladimi. **Še posebej zaskrbljujoči so podatki za Slovenijo, ki se v številnih ključnih kazalnikih uvršča v sam evropski vrh.** Medtem ko je v evropskem povprečju konopljo kot lahko dostopno ocenilo 12 % mladih, odstotek ocene slovenskih mladostnikov dosega kar 41 %, kar Slovenijo skupaj z Norveško uvršča med državi z najvišjo vrednostjo v Evropi. Enako zaskrbljujoč je podatek, da se je v Sloveniji z uporabo konoplje srečalo že 18 % mladih, medtem ko evropsko povprečje znaša 12 %.*«

Celotno sporočilo je na voljo na [tej povezavi](#).

[Seznam krvodajalskih akcij v mesecu MAJU najdete tukaj.](#)



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE



Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

## ZANIMIVE NOVICE S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA PO SVETU

### [Več kot 160 organizacij je pozvalo Formulo 1, naj prekine sodelovanje s tobačnimi podjetji](#)

Več kot 160 organizacij za zaščito javnega zdravja iz 57 držav je podpisalo pismo, v katerem **Formulo 1 pozivajo, naj prekine sodelovanje s tobačnimi podjetji in prepove vsa sponzorstva tobačnih izdelkov, vključno z nikotinskimi vrečkami.** Formula 1 v zadnjih letih aktivno širi svojo mlajšo publiko, med drugim s partnerstvi s priljubljenimi otroškimi blagovnimi znamkami, kot so Disney, LEGO in Mattel, ki svoje izdelke posebej tržijo otrokom. Takšna partnerstva še povečujejo tveganje, da promocija nikotinskih izdelkov doseže mlado občinstvo. Hkrati je 150 organizacij naslovilo pisma tem podjetjem in jih pozvalo, naj kot partnerji Formule 1 zagotovijo, da mladi navijači ne bodo izpostavljeni promociji nikotinskih izdelkov. Kampanjo vodi neprofitna organizacija Campaign for Tobacco-Free Kids, med podpisniki vseh pisem pa je tudi Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo.

**Čeprav je Formula 1 sponzorstva cigaret prepovedala že leta 2006, tobačna podjetja danes še vedno uporabljajo sponzorstva ekip za promocijo svojih izdelkov.** Philip Morris International je nedavno razširil partnerstvo s Ferrarijem za promocijo svojih nikotinskih vrečk Zyn na dirkah, British American Tobacco pa še vedno oglašuje svojo blagovno znamko Velo preko ekipe McLaren.

**S tem tobačna podjetja dosegajo milijone mladih navijačev po vsem svetu.** Desetletja znanstvenih raziskav kažejo, da takšna promocija pritegne tudi otroke, ki so še posebej ranljivi za zasvojenost. Nikotinske vrečke vsebujejo nikotin, ki je zelo zasvojljiv, lahko škoduje razvijajočim se možganom mladostnikov in lahko pripravi možgane na zasvojenost z drugimi drogami.

**Organizacije zato pozivajo Formulo 1 in njene partnerje, naj zaščitijo svoje mlade navijače in prepovejo vsa tobačna sponzorstva,** s čimer bi šport ostal varen za gledalce vseh starosti in se izognil promociji škodljivih in zasvojljivih izdelkov. Vsa pisma so na voljo na [tej povezavi](#).



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE



Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

### [Raziskava: Raba e-cigaret je povezana z rakom pljuč in ustne votline](#)

Nova obsežna raziskava Univerze v New South Walesu je pokazala, da raba e-cigaret ni varna alternativa kajenju, kljub trditvam mnogih strokovnjakov. Analiza znanstvenih študij iz obdobja 2017–2025 je pokazala, da lahko **e-cigarete povzročajo spremembe v DNK, poškodbe dihalnih poti in spremembe v ustnem mikrobiomu, kar povečuje tveganje za nastanek raka pljuč in ustne votline**. Raziskovalci opozarjajo, da je tveganje še posebej visoko pri ljudeh, ki hkrati kadijo klasične cigarete in e-cigarete, saj se lahko **verjetnost za razvoj pljučnega raka pri njih poveča tudi do štirikrat**. Poudarjajo, da raba e-cigaret ni brez tveganja in ga ne bi smeli obravnavati kot varnejšo alternativo kajenju.

### [Nova droga v obliki gumijastih bonbonov](#)

V Varaždinu na Hrvaškem so policisti odkrili novo obliko preprodaje prepovedanih drog, ki so bile skrite v obliki **gumijastih bonbonov in so po videzu močno spominjale na sladkarije**, kar je posebej zaskrbljujoče zaradi možnosti, da ciljajo na mladostnike. Policija je prijela 35-letnega moškega, pri katerem so v hišni, poslovni in osebni preiskavi našli več sto kosov takšnih bonbonov ter tudi večjo količino posušene rastlinske snovi, za katero sumijo, da vsebuje marihuano oziroma THC. Osumljenec je del materiala policiji izročil prostovoljno, vse zasežene snovi pa so bile poslane na toksikološko analizo.

Strokovnjaki opozarjajo, da gre za posebej nevarno obliko drog, saj so zaradi sladke in privlačne podobe lahko zavajajoče. Uporabniki pogosto sploh ne vedo, da gre za psihoaktivne snovi, kar povečuje tveganje zaužitja večjih količin. **Ker se učinki zaužitih drog pojavijo z zamikom, je nevarnost predoziranja še večja, saj posamezniki vzamejo dodatne odmerke, preden občutijo prve učinke.**

Policija ob tem opozarja starše in javnost, naj bodo pozorni na izdelke, ki jih imajo otroci, saj so lahko droge v takšni obliki na prvi pogled povsem nedolžne sladkarije. Primer v Varaždinu tako odpira vprašanje novih oblik trgovine z drogami, ki vse bolj ciljajo na mlajšo populacijo in se prilagajajo, da bi bile čim manj sumljive.



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE



Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

### [Avstrija: Prepoved proste prodaje nikotinskih vrečk in e-cigaret](#)

Avstrija je s 1. aprilom 2026 zaostрила zakonodajo. **Nikotinske vrečke in e-tekočine so po novem obravnavane kot klasične cigarete.** Prodaja teh izdelkov je tako mogoča preko tobačnega monopola, predvsem v trafikah in redkih licenciranih specializiranih trgovinah. Za mnoge prodajne avtomate je to hud udarec, saj so ti izdelki pogosto predstavljali velik del njihovih prihodkov. Veliko trgovcev je bilo specializiranih za enostavno prodajo nikotinskih izdelkov, ki so bili na voljo 24 ur. Avstrijska vlada je zaostрила zakonodajo z namenom zaščite mladostnikov, saj raba e-cigaret med njimi močno narašča, uporablja jih namreč že približno 28 % petnajstletnikov.

## WEBINARJI, KONFERENCE IN OSTALI DOGODKI

### [Obeležje Svetovnega dneva Romov – 8. april 2026](#)

8. aprila je v Mariboxu v Mariboru potekalo obeležje **Svetovnega dneva Romov**, ki ga je organiziralo Romsko društvo Romano Pralipe Maribor. Dogodek je vključeval govore politikov in predstavnikov romske skupnosti ter raznolike glasbene in plesne nastope, s katerimi so udeleženci predstavili romsko kulturo. Svetovni dan Romov je posvečen spominu na prvi svetovni kongres Romov 8. aprila 1971 v Londonu, ko je bilo uradno sprejeto ime Romi.



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE



Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

## NAPOVEDNIK DOGODKOV

### [Spodbujanje trajnostne mobilnosti v manjših občinah – 14. 5. 2026](#)

Dogodek *Spodbujanje trajnostne mobilnosti v manjših občinah* bo potekal 14. maja 2026 ob 13:00 preko Zoom-a. Dogodek predstavlja odlično priložnost za **izmenjavo izkušenj ter predstavitev dobrih praks na področju spodbujanja trajnostne mobilnosti**. Pridružili se nam bodo gostje iz RRA Koroška, predstavnik projekta Fura Radlje ter predstavniki projekta ZdravoBus. Dogodek bo potekal v okviru projekta »Skupaj za aktivno mobilnost«, sofinanciranega s strani MJU. Prijavite se lahko preko e-maila na [varnoaktivnepoti@gmail.com](mailto:varnoaktivnepoti@gmail.com).

### [Delavnica Aktivno mobilni v 3. življenjskem obdobju – 19. 5. 2026](#)

Delavnica *Aktivno mobilni v 3. življenjskem obdobju* bo potekala 19. maja 2026 ob 10:00 v Dravogradu, v Dvorani Mladinskega centra Dravograd. Na delavnici bomo spoznali **nasvete za bolj zdrav in aktiven življenjski slog ter enostavne raztezne vaje za gibljivost in ravnotežje**. Poslušali bomo tudi navdihujočo zgodbo gospe Kazimire Lužnik, maratonke, ki **pri več kot devetdesetih letih starosti še vedno teče in ohranja zdravo in aktivno življenje**. Delavnica bo potekala v izvedbi Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo ter Društva varno aktivnih poti, v okviru projekta »Skupaj za aktivno mobilnost«, sofinanciranega s strani MJU.



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE



Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

### [Dogodek Lahko si zraven! Skupaj povezani v dolgoživosti - 21. 5. 2026](#)

**21. 5. 2026** v okviru javnega naročila **Andragoškega centra Slovenije Lahko.si zraven 65+** organiziramo brezplačen dogodek za starejše (65+ let) v **Murski Soboti** (Expano, Bakovska ulica 41). Dogodek **Lahko si zraven! Skupaj povezani v dolgoživosti** bo usmerjen v spodbujanje bralne in zdravstvene pismenosti, pomen vseživljenjskega učenja, socialne vključenosti in ohranjanja zdravja v 3. življenjskem obdobju. Vključeval bo tudi brezplačen prevoz z avtobusom, kosilo, prigrizke in napitke.

V sproščenem, naravnem okolju si bomo ob pestrih tematskih delavnicah, spremljevalnem programu in spodbudnem okolju, izmenjali znanje in izkušnje ter spoznali nove prijatelje. Program bo potekal predvidoma od 9. ure zjutraj do 14:30 popoldan.

Lahko boste izbrali med delavnicami, ki bodo trajale po 45 minut in se bodo ponovile 3-krat zaporedoma. Ponujamo sledeče:

- 01.) »Digitalna pismenost za vsak dan: uporaba pametnega telefona in navigacije«**
- 02.) »Uporaba zelišč v kulinariki in za dobro počutje«**
- 03.) »Kulturna dediščina in ročne spretnosti«**
- 04.) »Kako bolj učinkovito do zdravstvenih informacij? – Ali sem fit 1?«**
- 05.) »Bralni krog z Anastazijo«**
- 06.) »Zdravstveni vidik, prilagajanje bivalnih razmer in vedenjskih vzorcev«**

Spremljevalni program bo vključeval igranje šaha, pasti in rabo električnih koles ter lov na zaklad.

Prijave potekajo do zapolnitve mest.

Veselimo se druženja z vami. Vabilo in prijavnica sta na voljo na [tej povezavi](#).



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE



Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Nacionalni simpozij ob Svetovnem dnevu brez tobaka 2026 »Skupaj proti zasvojenosti z nikotinom« – 26. 5. 2026](#)

**Svetovni dan brez tobaka** obeležujemo vsako leto 31. maja. Letošnji vsakoletni nacionalni simpozij ob Svetovnem dnevu brez tobaka bo potekal 26. maja 2026 preko spleta, s pričetkom ob 9. uri. Letošnje geslo Svetovnega dneva brez tobaka je »**Skupaj proti zasvojenosti z nikotinom**«. Simpozij poteka v soorganizaciji Nacionalnega inštituta za javno zdravje, Ministrstva za zdravje, Svetovne zdravstvene organizacije, Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano, Klinike Golnik, Mladinske zveze Brez izgovora Slovenija in Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo.

Program simpozija in možnost prijave bosta na voljo meseca maja.

## RAZPISI NA PODROČJU ZDRAVJA IN OKOLJA

[Obzorje Evropa: Podpora izvajanju misije EU za boj proti raku za leto 2026](#)

**Razpisuje:** Evropska komisija

**Vrednost razpisa:** 124.190.000 EUR

**Rok prijave:** 15. 9. 2026



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE



Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Obzorje Evropa: Podpora izvajanju misije EU za prilagajanje podnebnim spremembam za leto 2026](#)

**Razpisuje:** Evropska komisija

**Vrednost razpisa:** Za vseh sedem razpisov je skupno na voljo 82.19 milijona evrov, podprli bodo deset projektov.

**Rok prijave:** 23. 9. 2026

[Obzorje Evropa: Podpora izvajanju misije EU za obnovo naših oceanov in voda za leto 2026](#)

**Razpisuje:** Evropska komisija

**Vrednost razpisa:** Za vseh sedem razpisov je skupno na voljo 115.300.000 EUR, podprli bodo sedemnajst projektov.

**Rok prijave:** 23. 9. 2026